

kasser, i Obligationer og paa lignende Maade, og de maa endogsaa i flere Tilfælde realisere Formuegoder, altsaa realisere deres Papirer, deres Malerier, Smykker, eller hvad det nu skal være, for derigennem at kunne vedligeholde deres Levned. Med andre Ord, i det Tilfælde, at Dyrtiden paa Fornødenhedsartikler er skabt ved Vareknaphed, og der ikke kommer nogen kunstig Købekraft til, men Samfundet vedlivende har den samme samlede Kvantum Købekraft, maa Prisstigningen paa Fornødenhedsvarer kompenseres ved Nedgang i Priserne paa Luksusvarer, ved Fordyring af Kapitalmarkedet og ved Fald af Aktiekurserne. Vi ved alle, at det med alle tre Forhold er gaaet helt modsat. Luksusvarer er stærkt stigende i Pris, de er endogsaa i mange Tilfælde i større Pris end Fornødenhedsvarer. Og hvad Kapitalmarkedet angaar, har det under Krigen saa langt fra været knapt, at det tværtimod har været overforsynet. Og Aktiekurserne er saa langt fra gaaet ned, at der tværtimod har fundet pyramidalske Stigninger Sted. Derfor er det, der er sket i de tre Lande, og ikke mindst i Danmark — derom er i Virkeligheden ogsaa alle Nationaløkonomer i hele Norden, der overhovedet har noget Navn, enige —, en Inflation, og denne er Skyld i de nuværende Forhold. Forholdet er jo dette, at Seddelmængden siden Krigen Begyndelse er blevet tredoblet, hvilket altsaa betyder, at den danske Krone er sunket til $\frac{1}{3}$ af sin Værdi.

Nu kunde man da spørge: Kunde da Nationalbanken have baaret sig anderledes ad, end den har gjort ved at stille danske Kroner til Raadighed og skabe saadan Inflation? Ja, for det første vilde det sikkert have været gavnligt, om man i Nationalbanken havde følt sig saa uafhængig af Regeringen, at man ikke i saa stort Omfang havde stillet sine Midler til Raadighed for Regeringen. Vi var ikke i Krig, og ejendommeligt er det jo at se, at man fra Nationalbankens Side, hvor man har særlig traditionsmæssig Opfordring til at hævde Uafhængigheden overfor Regeringen, netop er faldet for den Fristelse stadig at staa til Rede for Regeringen. Jeg ved heller ikke, om det var nødvendigt for Nationalbanken at stille saa store Midler

til Raadighed, indirekte gennem de andre Banker, til Brug for den vældige Børsspekulation. Vi maa se det klart i Øjnene, at denne vældige Børsspekulation havde ikke været mulig uden hele den Seddelpolitik, som Nationalbanken har drevet. Og da Sverige som Følge af den Udvikling, jeg før skitserede, gik over til det Skridt at løse sin Valuta fra Guldet, fulgte Nationalbanken efter for Danmarks Vedkommende, og efter dens Raad og Tilskyndelse fulgte den danske Rigsdag efter. Man har ikke her i Landet Respekt for meget, man kritiserer alt og alle, selvfølgelig til enhver Tid Regeringen — selv denne Regering er af og til Genstand for Kritik —, men der er een Institution, der er hellig og ukrænkelig, det er Nationalbanken, og hvad der kommer fra den, tror Folk er idel Visdom. Nu er det dog med Nationalbanken som med alle andre Institutioner, dens Dygtighed afhænger af Nationalbankdirektørernes Dygtighed, og det er da beklageligt, at vi siden Emil Meyers Død ikke har haft en eneste fremragende Nationalbankdirektør. Det er det, vi for Øjeblikket lider under. Nationalbanken kunde den Gang have gaaet helt andre Veje. Jeg forstaar, at et Hovedhensyn for den har været — og det var ogsaa et Hovedhensyn for i alt Fald en Del af Rigsdagen, —, at man af Hensyn til det skandinaviske Sammenhold ikke gerne vilde gaa mod Sverige. Men, som jeg tidligere har peget paa, var det særdeles vel muligt, hvis man fra dansk Side havde holdt paa, hvad man i Kraft af den skandinaviske Møntunion havde Lov til, at man vilde afgøre sine Mellemværender med Sverige og Norge paa samme Maade som hidtil, i Kraft af Møntunionens Bestemmelse, med Guld, at man vilde have sat Sverige i den Nødvendighed, hvis det dog vilde have forceret sin Guldpolitik, at opsigte Møntkonventionen. Og jeg tillader mig stadig at tro, at Sverige vilde være vejet tilbage for det. Hvis den danske Nationalbank var blevet staaende paa det Standpunkt, vilde den sikkert have gjort hele Skandinavien en overordentlig stor Tjeneste. Nu gik man altsaa den Vej, at man fulgte Sverige. Vi har fulgt Sverige Skridt for Skridt fremad paa denne Bane, det er endog gaaet saa vidt, at en af de vigtig-